

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่

เหมาะสม

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย

สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์ฯ จำนวน 54 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 94 คน และคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 592 คน รวม 740 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 54 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) หัวหน้าศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 740 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 คน

1.2.2 ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Sampling) (กัลยา วานิชย์มีญา. 2542 : 100) ตามสถานภาพตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างในศูนย์พัฒนาเด็ก อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์ฯ จำนวน 48 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 76 คน และคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 234 คน รวม 358 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Type) โดยแบ่งช่วงวัดออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 97) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) เพื่อให้หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ให้แนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามสำหรับเป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.1 ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล โดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอแนะแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือตรวจสอบความเหมาะสม

ตรวจสอบความถูกต้องด้าน โครงสร้าง (Construct Validity) และความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาและการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม (Wording) ประกอบด้วย 3 คน ดังนี้

3.4.1 นายสุทัศน์ แก้วคำ อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.2 นางนภสร ดวงหัตถ์ชัย ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านนาโกวิทยาคม วุฒิการศึกษา ค.ม. (การวัดผลทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.4.3 นายอดุลย์ ภูปลื้ม ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคำเม็ก วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการที่ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือเสนอแนะ

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกวาปีปทุมจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

3.7 นำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้ไปหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.20 - 0.69 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.93

3.8 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์และตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดทำแบบสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมนำแบบสอบถามไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อธิบายลักษณะของเครื่องมือพร้อมทั้งวิธีการกรอกข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และนัดวันเวลาไปปรับแบบสอบถามคืน

4.3 ผู้วิจัยเดินทางไปปรับแบบสอบถามในการวิจัย ตามกำหนดนัดหมาย จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อความสะดวกของแบบสอบถาม

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวมและรายด้านแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายดังนี้

5.3.1 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

102) ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ			คะแนน
มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยสุด	ให้	1	คะแนน

5.3.2 แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

105)

ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.15-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยสุด

5.4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Form)

นำมาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และอธิบายข้อมูลดังกล่าวนำเสนอในรูปตารางประกอบ พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าอำนาจ

จำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ใช้วิธี Item-total Correlation โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) (อรุณ อ่อนสวัสดิ์. 2551 : 146)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่หรือมีผลงานทางวิชาการมีความรู้ความเชี่ยวชาญกับการบริหารงานการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 6 คน ได้แก่ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542 : 78) ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ในการสนทนากลุ่ม

ที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	นางอ้อยใจ ประกอบคำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านไถ่	นักวิชาการ
2	นางสาวสุพรรณิ ประกอบคำ	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้กำหนดนโยบาย
3	นางสมรภัฏ วงศ์เดือน	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้กำหนดนโยบาย
4	นางวิพร ขงเหล็กนอก	ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก	ผู้ปฏิบัติ
5	นางกัญชารัตน์ ไปแดน	คณะกรรมการ	ผู้ปฏิบัติ
6	นางประนอม เอกรักษา	คณะกรรมการ	ผู้ปฏิบัติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการบริหารงานจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม (Focus Group Discussion) (อรุณ อ่อนสวัสดิ์. 2551 : 47) เครื่องบันทึกการสนทนา และกล้องถ่ายรูป

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด

2. สร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม

3. นำประเด็นคำถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุง แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

5. เลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

จัดบันทึกในขณะที่ทำการสนทนากลุ่มและหลังจากดำเนินการสนทนากลุ่มแล้วผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปและสรุปตามประเด็นการสนทนากลุ่ม

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ